

Vergaderjaar 2022–2023

36 207

Wijziging van de Invorderingswet 1990 en enkele andere wetten tot invoering van een grondslag voor het niet in rekening brengen van invorderingsrente in specifieke gevallen (Wet delegatiebepaling geen invorderingsrente in specifieke gevallen)

Nr. 6

NOTA NAAR AANLEIDING VAN HET VERSLAG

Ontvangen 14 oktober 2022

Inhoudsopgave		Blz.
1	Inleiding	1
2	Delegatiebepaling	2
3	Evaluaties	5
4	Budgettaire en overige aspecten	5

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

Het kabinet heeft met interesse kennisgenomen van de vragen en opmerkingen van de leden van de fracties van de VVD, D66, GroenLinks en de ChristenUnie. Hierna wordt bij de beantwoording van de vragen zoveel mogelijk de volgorde van het verslag aangehouden, met dien verstande dat gelijklopende of in elkaars verlengde antwoorden tezamen zijn beantwoord.

De leden van de fracties van de VVD en GroenLinks vragen of er nog meer situaties zijn waarin het niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen en in welke mate deze situaties voorkomen, naast de beschreven situatie omtrent het box 3-arrest van de Hoge Raad. De leden van de fracties van de VVD en D66 vragen welke toetsingscriteria bestaan ten aanzien van de voorwaarde «uitzonderlijke omstandigheden» en bij welke uitzonderlijke omstandigheden gebruik kan worden gemaakt van de voorgestelde delegatiebepaling.

Het is niet de bedoeling dat zonder meer wordt overgegaan tot het niet in rekening brengen van invorderingsrente. Bij de voorgestelde delegatiebepaling dient er sprake te zijn van een situatie waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen. Als er sprake is van een dergelijke situatie dan zal op grond van de voorgestelde delegatiebepaling worden afgeweken van het

uitgangspunt dat een belastingschuldige bij overschrijding van de enige of laatste betalingstermijn invorderingsrente verschuldigd is. Op die manier kan sneller een juridische basis worden gecreëerd op grond waarvan geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht.

Of er sprake is van een situatie waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen is afhankelijk van de feiten en omstandigheden. Een omstandigheid die een rol kan spelen bij het bepalen of er sprake is van dergelijke situatie is bijvoorbeeld dat de belastingschuldige geen verwijt kan worden gemaakt voor de te late betaling.

Het daadwerkelijke benoemen van concrete situaties waarvoor de voorgestelde delegatiebepaling een oplossing kan bieden, naast de beschreven situatie die in het Uitvoeringsbesluit Invorderingswet 1990 (hierna UBIW 1990) zal worden opgenomen, is complex. De relevante feiten en omstandigheden bepalen immers of er sprake is van een situatie waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen. Tevens is het door deze casuïstische benadering niet mogelijk om vooraf een aantal feiten en omstandigheden vast te leggen op grond waarvan is vast te stellen of er wel of geen sprake is van een situatie waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen.

Indien de voorgestelde delegatiebepaling wordt beperkt tot een aantal vooraf vastgelegde situaties en of uitzonderlijke omstandigheden, zoals bijvoorbeeld de invorderingspauze bij voorlopige aanslagen over het jaar 2022 met box 3-inkomen, dan dient bij de niet genoemde situaties en of uitzonderlijke omstandigheden in de toekomst alsnog een andere oplossing te worden gecreëerd. Het kabinet acht dat niet wenselijk. De delegatiebepaling dient juist ook een oplossing te kunnen bieden voor andere situaties waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen. Daarom wordt in het onderhavige wetsvoorstel dan ook niet expliciet opgenomen bij welke situaties en uitzonderlijke omstandigheden het niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen.

2. Delegatiebepaling

De leden van de fractie van de VVD vragen om beantwoording van een vraag van het Register Belastingadviseurs omtrent de samenhang tussen de op grond van het onderhavige wetsvoorstel in lagere regelgeving uit te werken maatregel en artikel 28.3a van de Leidraad Invordering 2008 (hierna LI 2008).

De voorgestelde delegatiebepaling ziet op situaties waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen en waarin de bepaling in de IW 1990 op grond waarvan renteloos uitstel van betaling wordt verleend niet van toepassing is. De voorgestelde delegatiebepaling zal nader worden uitgewerkt in het UBIW 1990. In dat besluit komen de specifieke situaties te staan op grond waarvan geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht.

De situatie waarop artikel 28.3a LI 2008 betrekking heeft zal niet in het UBIW 1990 worden opgenomen. Artikel 28.3a LI 2008 heeft betrekking op de in de LI 2008 opgenomen uitstelfaciliteit voor een schrijnende situatie

bij het verkrijgen van een nalatenschap.¹ In de Fiscale verzamelwet 2023 is een wijziging van de IW 1990 opgenomen, die voorziet in een wettelijke basis voor het verlenen van renteloos uitstel van betaling wegens een schrijnende situatie bij het verkrijgen van een nalatenschap.² Dit betekent dat na inwerkingtreding van de Fiscale verzamelwet 2023 op grond van een bepaling uit de IW 1990 voor een periode van ten minste vijf jaar renteloos uitstel van betaling kan worden verleend wegens een schrijnende situatie. In de Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990 zal deze uitstelfaciliteit voor schrijnende gevallen nader worden uitgewerkt.

De leden van de fractie van D66 vragen of het kabinet de mening deelt dat het raar is om op grond van de situatie omtrent het box 3-arrest, welke een uitzonderlijke situatie is die zich nooit eerder heeft voorgedaan in de Nederlandse belastinggeschiedenis, een delegatiebepaling te formuleren die iets moet oplossen dat vrijwel nooit voorkomt.

Het is niet ondenkbaar dat er zich in de toekomst andere situaties zullen voordoen waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen en snel handelen gewenst is. Als nu alleen een oplossing wordt gecreëerd voor de voorlopige aanslagen over het jaar 2022 met box 3-inkomen betekent dat er in de toekomst bij andere situaties, waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen en snel handelen gewenst is, andere (tijdelijke) oplossingen moeten worden gecreëerd en dat is onwenselijk. Het kabinet acht het wenselijk om ook voor mogelijke situaties in de toekomst een oplossing te kunnen bieden, zodat bij die situaties op korte termijn kan worden gerealiseerd dat er geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht indien er sprake is van uitzonderlijke omstandigheden.

Deze leden vragen ook wat er in de algemene maatregel van bestuur zal worden opgenomen.

In het UBIW 1990 worden de specifieke situaties opgenomen waarin het niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen. In het UBIW 1990 zal ook worden opgenomen onder welke voorwaarden geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht en op welke wijze invorderingsrente in rekening zal worden gebracht als de grondslag voor het niet in rekening brengen van invorderingsrente is komen te vervallen.

Tevens vragen deze leden om toe te lichten hoe het proces omtrent het bij algemene maatregel van bestuur aanwijzen van situaties waarin geen invorderingsrente in rekening zal worden gebracht zal gaan alsmede de wijze waarop de Tweede Kamer bij dit proces betrokken zal worden. Deze leden kunnen zich voorstellen dat uitvoerbaarheid een zeer belangrijke toetssteen zal zijn, maar lezen hierover niks terug in de wettekst van het onderhavige wetsvoorstel. Zij vragen daarom of de voorgestelde delegatiebepaling enkel en alleen de mogelijkheid schept om bij algemene maatregel van bestuur de invorderingsrente vast te stellen.

De voorgestelde delegatiebepaling biedt de mogelijkheid om bij algemene maatregel van bestuur situaties aan te wijzen waarin geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht. Het dient hierbij te gaan om situaties waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen en waarin de bepaling in de IW 1990 op grond waarvan renteloos uitstel van betaling wordt verleend niet van toepassing is. Als er geen sprake is van een dergelijke situatie is

¹ Artikelen 25.4.6 van de Leidraad Invordering 2008.

² Kamerstukken II 2021/22, 36 107, nr. 3, p. 22–25.

de belastingschuldige in beginsel bij overschrijding van de enige of laatste betalingstermijn invorderingsrente verschuldigd. Indien er invorderingsrente in rekening moet worden gebracht, volgt uit het Besluit belasting- en invorderingsrente de hoogte van het percentage van de in rekening te brengen invorderingsrente.³ De voorgestelde delegatiebepaling scheidt derhalve niet de mogelijkheid om de invorderingsrente bij algemene maatregel van bestuur vast te stellen.

Bij de voorlopige aanslagen over het jaar 2022 met box 3-inkomen is de Tweede Kamer geïnformeerd over de invorderingspauze en de gevolgen daarvan. Het is de bedoeling dat bij toekomstige situaties waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen op een vergelijkbare manier de Tweede Kamer wordt betrokken bij het proces, zeker als het significante budgettaire gevolgen heeft. De Tweede Kamer zal bijvoorbeeld per brief worden geïnformeerd wanneer het voornemen bestaat om een specifieke situatie, waarin het niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen, toe te voegen aan het UBIW 1990.

Naast het informeren van de Tweede Kamer is het belangrijk dat het voornemen om in een specifieke situatie geen invorderingsrente in rekening te brengen ook uitvoerbaar is. Hierom zal in een vroeg stadium met de Belastingdienst worden gesproken over de vraag op welke manier invulling gegeven kan worden aan het voornemen om in een specifieke situatie geen invorderingsrente in rekening te brengen. Uiteindelijk volgt er zoals gebruikelijk een uitvoeringstoets, waaruit zal blijken of het voornemen om in een specifieke situatie geen invorderingsrente in rekening te brengen uitvoerbaar is.

De leden van de fractie van GroenLinks vragen of het denkbaar is dat er naast de beschreven situatie rondom het box 3-arrest van de Hoge Raad vaker gebruik zal worden gemaakt van de mogelijkheid om het in rekening brengen van invorderingsrente op te schorten, zelfs als dat niet wenselijk is.

Voor de Belastingdienst is het belangrijk dat belastingschuldigen tijdig hun belastingschulden voldoen. Het in rekening brengen van invorderingsrente bij een te late betaling vormt voor belastingschuldigen een belangrijke prikkel om belastingschulden tijdig te voldoen en om hun belastingschulden ook daadwerkelijk af te lossen als dat mogelijk is. Het uitgangspunt is en blijft dat een belastingschuldige in beginsel bij overschrijding van de enige of laatste betalingstermijn invorderingsrente verschuldigd is.⁴ Het is niet de bedoeling dat de voorgestelde delegatiebepaling zonder meer wordt toegepast of wordt toegepast als dat niet wenselijk is. De voorgestelde delegatiebepaling richt zich dan ook uitsluitend op situaties waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in rekening te brengen. Hierdoor is het ook niet mogelijk om de voorgestelde delegatiebepaling zonder meer toe te passen.

Voorts vragen deze leden of het kabinet heeft overwogen om deze maatregel zodanig te formuleren dat het alleen van toepassing is op situaties waarin er sprake is van een invorderingspauze.

Het kabinet wenst met de voorgestelde delegatiebepaling ook een oplossing te kunnen bieden voor andere situaties waarin het door uitzonderlijke omstandigheden niet redelijk is om invorderingsrente in

³ Artikel 2, eerste lid, van het Besluit belasting- en invorderingsrente.

⁴ Artikel 28, eerste lid, van de Invorderingswet 1990.

rekening te brengen. De nadruk ligt hierbij op de uitzonderlijke omstandigheden en niet op de vraag of er sprake is van een invorderingspauze. Het is aannemelijk dat er bij toekomstige situaties waarin het niet redelijk wordt geacht om invorderingsrente in rekening te brengen ook sprake zal zijn van een invorderingspauze. Dat laat onverlet dat het kabinet niet bij voorbaat toekomstige situaties, waarin er wel sprake is van uitzonderlijke omstandigheden maar geen invorderingspauze, wil uitsluiten en zodoende wil voorkomen dat voor die situaties in de toekomst alsnog andere (tijdelijke) oplossingen dienen te worden gecreëerd.

3. Evaluaties

De leden van de fractie van de ChristenUnie vragen waarom niet is voorzien in een evaluatiebepaling bij de voorgestelde delegatiebepaling. Voorts vragen deze leden of het in de ogen van het kabinet niet wenselijk is om over een aantal jaar te bezien in hoeverre gebruik wordt gemaakt van de voorgestelde delegatiebepaling.

Het kabinet onderschrijft dat het belangrijk is om over een aantal jaar te bezien of en in welke mate gebruik is gemaakt van de voorgestelde delegatiebepaling. Gelet daarop acht het kabinet het wenselijk om alsnog te voorzien in een evaluatiebepaling bij de voorgestelde delegatiebepaling. Uit de evaluatiebepaling zal volgen dat vijf jaar na de inwerkingtreding een verslag zal worden uitgebracht over de doeltreffendheid en de effecten van de voorgestelde delegatiebepaling in de praktijk. Overigens merkt het kabinet op dat de mogelijkheid bestaat dat dan nog geen situaties zijn toegevoegd, bijvoorbeeld omdat dergelijke situaties zich nog niet hebben voorgedaan.

4. Budgettaire en overige aspecten

De leden van de fracties van de VDD en GroenLinks vragen wanneer meer bekend is over de budgettaire impact van de bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen situaties en om een toelichting waarom de verwachte budgettaire gevolgen bij de nadere uitwerking bij algemene maatregel van bestuur nihil bedragen.

Bij het onderhavige wetsvoorstel is het budgettaire effect afhankelijk van de bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen specifieke situaties waarin geen invorderingsrente in rekening zal worden gebracht. Het budgettaire effect is afhankelijk van de totale openstaande belasting-schuld waarbij geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht. Zodra het voornemen bestaat om een specifieke situatie in het UBIW 1990 op te nemen om te realiseren dat in die situatie geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht, zal het daadwerkelijke budgettaire effect van die wijziging in kaart kunnen worden gebracht.

In het UBIW 1990 wordt aanvankelijk alleen opgenomen dat er geen invorderingsrente in rekening wordt gebracht bij voorlopige aanslagen inkomstenbelasting over het jaar 2022 met box 3-inkomen, zolang die aanslagen niet worden ingevorderd. De laatste betalingstermijn bij de voorlopige aanslagen over het jaar 2022 met box 3-inkomen is 31 december 2022. De verwachting is dat de voorlopige aanslagen over het jaar 2022 met box 3-inkomen binnen de geldende betalingstermijn in overwegende mate zullen zijn voldaan. Thans is 80% van de voorlopige aanslagen 2022 betaald dan wel is daarvoor door de belastingschuldige een machtiging voor afgegeven om in termijnen te betalen. Naar verwachting zal een klein gedeelte van de belastingschuldigen met een voorlopige aanslag over het jaar 2022 met box 3-inkomen wachten met

betaling tot het moment dat het box 3-inkomen in overeenstemming met het box 3-arrest is vastgesteld. Gelet daarop worden de budgettaire gevolgen bij de hiervoor genoemde situatie geschat op nihil.

De Staatssecretaris van Financiën,
M.L.A. van Rij